

دشمن علیه ملت و انقلاب عظیم و جمهوری اسلامی ما که فریاد عدالت را در جهان سر داد و ملت‌ها را متوجه خود ساخته بارها اقدام کرده و ناکام شده؛ حالا هم پرداخته به مسائل گوناگون اقتصادی و می‌گویند می‌خواهیم ملت ایران را به زانو در بیاوریم. اما بدانند ملت ایران در مقابل آنها به زانو در نخواهد آمد. (۱۳۹۸/۲/۴)
www.basirat.ir

▼ حرف روز سرپوشی برای استیصال؟

آمریکا در جدیدترین اقدامات خود علیه جمهوری اسلامی ایران، تعدادی دیگر از مقامات و مسئولان جمهوری اسلامی ایران را به فهرست تحریم‌های خود افزود. وزارت خزانه‌داری آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد، در تحریم‌های جدید، فرماندهان ارشد سپاه از جمله سردار حاجی‌زاده، سردار تنگسیری و سردار پاکپور را به همراه فرماندهان مناطق پنج‌گانه دریایی سپاه در فهرست تحریم‌های جدید خود گنجانده است. این تحریم‌ها اوج استیصال ابرقدرتی است که در عرصه میدانی با اسقاط پهپاد پیشرفته چند صد میلیون دلاری‌اش در منظر جهانی تحقیر شد و طبیعی است که به ضعیف‌ترین کنش تقابلی یعنی تحریم فرماندهان مقتدر سپاه روی بیاورد. به تصریح شبکه انگلیسی «تله‌سور» «ایران (سپاه) غرور آمریکا را هدف قرار داد؛ جایی که ترامپ، درد را آنجا بیشتر احساس کرد.»

با ساقط شدن پهپاد آمریکا انتظار دوستان آمریکا از جمله عربستان، امارات و رژیم صهیونیستی، برخورد نظامی ترامپ با ایران بود؛ ولی هراس ایالات متحده از گسترش دامنه درگیری و تنش بیشتر، به تحریم نمادین ایران منجر شد که ناامیدی هرچه بیشتر حاکمان مرتجع عربی در منطقه خلیج فارس را فراهم کرده است.

شاخص‌ها و برآوردها حاکی از این موضوع است که جامعه ایران با وجود داشتن مشکلات اقتصادی، به تحریم‌های اعمال شده از سوی آمریکا درمانده بی‌توجه است؛ زیرا به بیان نویسنده کتاب «هنر تحریم‌ها» موفقیت آمریکا در اعمال تحریم منوط به موفقیت در عملیات روانی است که آمریکا توفیقی در آن نداشته است. به اعتراف نشریه «بلومبرگ» سیاست تحریم آمریکا علیه ایران به آخر خط رسیده است.

مشکلات اقتصادی کشور دقیقاً زمانی شروع شد که برخی افراد و جریان‌ها در داخل کشور، مذاکره با غرب را راه نجات کشور دانسته، اقدامات آشکار و پنهانی را به منظور اعتمادزایی برای غرب آغاز کردند. این در حالی است که رصد رفتار فعلی آمریکا و اروپایی‌ها نشان می‌دهد به میزان اعتماد به غرب، به مشکلات مردم افزوده شده است. راه علاج مشکلات کشور بازگشت به نسخه پیشرفت و توسعه کشور، یعنی عدم اعتماد و مذاکره با غرب است. اقتصاد ایران زمانی می‌تواند حرکت امیدوارکننده‌ای را شروع کرده و ادامه دهد که از دولت آمریکا و حتی برجام اروپایی قطع امید کرده و به اقتصاد درون‌زا و پایدار داخلی اتکا کند.

▼ گزارش روز

تصمیم بدون بازگشت

هجدهم اردیبهشت ماه ۱۳۹۸، درست یک سال پس از خروج ایالات متحده آمریکا از توافق جامع هسته‌ای، جمهوری اسلامی ایران تصمیم گرفت به صبر استراتژیک خود در برابر وعده‌های دولت‌های اروپایی مبنی بر تأمین منافع ایران در برجام و زنده نگه داشتن این توافق بدون حضور آمریکا پایان دهد. ایران با اعلام یک برنامه چند مرحله‌ای بر اساس مفاد ۲۶ و ۳۶ توافق جامع هسته‌ای، بخشی از تعهدات خود را به حالت تعلیق درآورد و اعلام کرد، اگر در بازه زمانی تعیین شده (۶۰ روز) اروپایی‌ها در راستای تأمین منافع ایران گامی برندارند، اجرای بخش دیگری از تعهدات خود را نیز متوقف خواهد کرد! حالا در روزهای ابتدایی تیر ماه و در فاصله کمتر از ۱۵ روز مانده به پایان فرصت سه کشور اروپایی حاضر در برجام، خبرگزاری انگلیسی «رویترز» فاش کرده است، انگلیس، آلمان و فرانسه با ارسال یادداشتی به تهران، به طور رسمی به کشورمان هشدار داده‌اند که در صورت توقف تعهدات برجامی از سوی دولت ایران، جمهوری اسلامی با عواقب سختی روبرو خواهد شد. اروپایی‌ها که بلافاصله از آغاز فرصت ۶۰ روزه، اعلام کرده بودند هیچ ضرب‌الاجل یا شرط‌گذاری از سوی تهران را نمی‌پذیرند، کمی بعدتر با بی‌فایده دیدن این لفاظی‌ها، با جملاتی آشتی‌جویانه وعده‌های خود درباره سازوکار مالی اینستکس را تکرار کرده و در نهایت وزیر خارجه آلمان را برای رایزنی و وقت‌کشی بیشتر راهی پایتخت جمهوری اسلامی ایران کردند، اما اکنون با شکست همه این تلاش‌ها و روبرو شدن با این واقعیت که تصمیم نظام اسلامی درباره آینده برجام، یک تصمیم بدون بازگشت است، مسیر تهدید را در پیش گرفته‌اند. بهتر این بود که سیاستمداران اروپایی پیش از نگارش این یادداشت، به تاریخ چهل ساله انقلاب اسلامی و سیاهه تهدیدات بی‌پایان و البته بی‌اثر آمریکایی‌ها و غربی‌ها نگاهی می‌انداختند و مسیر آزموده و شکست‌خورده تهدید ملت ایران با هدف عقب‌نشینی مردم ما از حقوق و منافع‌شان را یک بار دیگر امتحان نمی‌کردند.

▼ اخبار ویژه فرصت جویب اصلاح‌طلبان برای مذاکره!

روزنامه «شرق» در یادداشتی با عنوان «ماشه تهدید، ماشه فرصت» بدون اشاره به ماهیت تجاوزکارانه پهپاد آمریکایی نوشت: «رویداد سرنوشتی پهپاد آمریکا و پیامدها و پس‌لرزه‌های آن را باید نقطه عطفی در روابط به‌شدت متشنج ایران و آمریکا بدانیم که می‌تواند از خاکستر آن ققنوس طلایی فرصتی طلایی بسازد و در جهت رفع تشنج از روابط آن دو، کارسازی کند.» این رسانه اصلاح‌طلب تأکید کرده است: «اگر ترامپ ماشه تهدید را نچکاند؛ ما باید ماشه فرصت را بچکانیم.» جملاتی عجیب که استیصال و ناتوانی آمریکا در مواجهه با اقتدار ایران را لطفِ ترامپ جا زده و مدعی شده است، حالا که ترامپ لطف کرد و به ایران حمله نکرد، از فرصت مذاکره استفاده کنیم!

جزئیاتی از پرونده تخلف در پدیده مشهد

اطلاعات دریافتی حاکی است «محسن پهلوانی» مدیرعامل شرکت پدیده که به اتهام اخلال در امور اقتصادی بازداشت و محاکمه شده، با حمایت استاندار وقت خراسان رضوی، شهردار وقت مشهد و عوامل بازرسی و... اقدام به فروش سهام به مردم و جمع‌آوری سپرده‌های مردمی برای اجرای پروژه پدیده مشهد کرده؛ اما تخلفات محرزی را انجام داده است. پهلوانی نزدیک به یک میلیون متر ساختمان‌سازی کرده، در حالی که تنها برای ۳۰۰ هزار متر پروانه ساخت داشته است. در سال ۱۳۹۲، با انتقاد دولت، دادستان وقت مشهد علیه این پروژه موضع‌گیری کرده و سبب خروج سپرده‌های مردمی از این پروژه شده است. گفته شده حکم بدوی پهلوانی اعدام خواهد بود.

باهوش تر از سه رئیس جمهور آمریکا!

نشریه «آتلانتیک» با اشاره به جمله «جنگ با آمریکا به معنی پایان کار ایران خواهد بود» که ترامپ پس از سرنگونی پهباد جاسوسی آمریکا به دست ایران در توییتر خود منتشر کرد، نوشت: «تهدیدات ترامپ بلوفی بیش نیستند و او در حال ضربه زدن به اعتبار آمریکا است.» این نشریه در ادامه با اذعان به اینکه آمریکا در مقابل ایران دچار سردرگمی شده، افزود: «معمار اصلی سیاست موفقیت آمیز ایران، قاسم سلیمانی است؛ فرماندهی که به خوبی اوضاع منطقه را درک می کند و حتی از تحلیلگران آمریکایی دولت ترامپ را بهتر می شناسد. سلیمانی از سه رئیس جمهور قبلی آمریکا باهوش تر عمل کرده و از سیاست های کوتاه بینانه آنها برای پیشبرد اهداف بلندمدت خود بهره گرفته است. این فرایند با حمله به عراق شروع شد و در نهایت با بقای رژیم بشار اسد در سوریه و شکست دادن گروه داعش به عنوان مهم ترین چالش امنیتی در منطقه ادامه پیدا کرد.»

پذیرش FATF شرایط را سخت تر می کند

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در واکنش به اظهار نظر اخیر رئیس جمهور درباره لزوم تصویب هرچه سریع تر پالرمو و CFT گفت: اولین بار نیست که آقای روحانی به دور از واقعیات فرافکنی می کند. احمد توکلی افزود: وقتی برجام با آن اهمیت جهانی به چنین سرنوشتی دچار شده، دیگر چگونه می توان به تعهدات غربی ها در قالب FATF اعتماد کرد؟ آمریکا و اروپا آنجا که در باغ سبز نشان می دادند، به این وضع درآمد، در رابطه با FATF که مدام در حال تهدید هستند، وضعیت دیگر خیلی روشن است. با پذیرش این لوایح همین قدر ارتباطاتی هم که هست، امری مغایر قواعد بین المللی تلقی شده و کشورهایی که اکنون ریسک روابط با ایران را کم می دانند و با وجود فشار آمریکا، با ما مراوده تجاری و بانکی دارند، دیگر نخواهند توانست به همکاری ادامه دهند.

«تهران» پایتخت ارزی کشور

«محمود شکسته بند» مدیرعامل بازار متشکل ارزی گفت: سامانه اصلی این بازار به سامانه های بانک ها، صرافی ها و چند بخش مختلف در بانک مرکزی متصل است، به گونه ای که کوچک ترین ایراد می تواند همه فعالیت ها را تحت تأثیر قرار دهد؛ به همین دلیل افزایش دقت سامانه در اولویت است. وی با بیان اینکه راه اندازی این بازار، «تهران» را به پایتخت ارزی کشور تبدیل خواهد کرد، افزود: در حال حاضر نرخ ارز در کشور ما بر اساس نرخ سلیمانیه، دوی، استانبول و هرات تعیین می شود، در حالی که این روند قابل ادامه یافتن نیست. شکسته بند با تأکید بر اینکه نرخ ارز در بازارهای خارج از کشور حدود ساعت ۱۱ ظهر مشخص می شود، گفت: بازار متشکل ارزی این امکان را ایجاد می کند که ساعت نه صبح هر روز، نرخ متوسط مشخص و معاملات بر اساس آن انجام شود.

امکان هرگونه مذاکره از بین رفت!

«میشل کوزینسکی» تحلیلگر ارشد بین الملل شبکه «سی ان ان» با انتقاد از اقدام ترامپ در تحریم مقامات ایران گفت: سابقه نداشته است دولتی در آمریکا رهبر یک کشور را تحریم کند. ترامپ از این دستور به عنوان مثال تازه ای برای کاهش تنش در خاورمیانه استفاده می کند؛ حال آنکه بنا بر نظر بسیاری از ناظران بین المللی اقدامات آمریکا شرایط کنونی را پدید آورده است. این اقدامات آمریکایی هاست که تنش را زودتر از آن ایجاد می کند. اگر آمریکا از ابتدا از توافق هسته ای خارج نمی شد، آیا اصولاً چنین مسائلی که اکنون شاهد آن هستیم پیش می آمد؟ اگر هدف آمریکا از این اقدامات این است که اول به تغییر در رفتار ایران منجر شود و دوم این کشور را به پای میز مذاکره بکشاند، باید گفت وضع تحریم علیه ظریف عملاً احتمال هر گونه دیپلماسی را از بین برد.

◀ داده های مؤسسه «ورتکسا» حاکی است در ماه می امسال ذخیره سازی بلندمدت نفت خام و میعانات گازی به ۲۴ میلیون بشکه رسیده است که بالاترین رقم در دو سال اخیر به شمار می آید. مقدار ذخیره سازی در این مدت، ۱۵ میلیون بشکه نسبت به میانگین ذخیره سازی در ماه می پارسال بیشتر بود. تحریم های آمریکا ضد اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و همچنین اختلال در صادرات نفت روسیه با خط لوله، از مهم ترین عوامل افزایش ذخیره سازی شناورهای نفت به شمار می آید.

◀ معاون وزیر خارجه روسیه با غیر سازنده و خطرناک خواندن سیاست های آمریکا علیه ایران، به تحریم های جدید واشنگتن علیه ایران اشاره و اعلام کرد: روسیه برای مقابله با این تحریم ها گام هایی برخواهد داشت. «سرگئی ریابکوف» پیش از این هم گفته بود در صورتی که سازوکار مالی اتحادیه اروپا، موسوم به «اینستکس» برای همکاری با ایران راه اندازی نشود، مسکو آماده است به تهران در فروش نفت و امور بانکی کمک کند.

◀ وضعیت هزینه های خانوارهای ایرانی در خردادماه امسال نسبت به همین ماه در سال گذشته نشان می دهد، به طور میانگین ۵۰/۴ درصد هزینه های آنها افزایش یافته است. در بین کالاها و خدماتی که مردم در ماه گذشته استفاده کرده اند، بالاترین سطح تورم نسبت به خرداد ماه سال گذشته مربوط به دخانیات با ۱۰۹ درصد بوده و گوشت قرمز و گوشت سفید با بیش از ۷۰ درصد در رده های بعدی قرار دارد.

◀ «عادل الجبیر» وزیر خارجه عربستان در گفت و گو با روزنامه «لوموند» فرانسه مدعی شد: ایران امروز تحت تحریم های اقتصادی شدید قرار دارد. اگر سیاست های خصمانه ایران ادامه داشته باشد، این تحریم ها تشدید خواهد شد و ایران باید تاوان بپردازد. او مدعی شد: ایرانی ها مسیر تنش را انتخاب کردند و در صورتی که تجاوزی به ما شود، ما حق واکنش داریم!

◀ نشریه «بلومبرگ» نوشت: دونالد ترامپ ایران را با تحریم های اضافی تهدید می کند؛ ولی واقعیت این است که دیگر سیاست تهدید با تحریم به ترامپ برای فشار به ایران کمکی نخواهد کرد، چرا که تقریباً بیشتر اقتصاد ایران زیر بار تحریم های مالی قرار گرفته است و گزینه های زیادی برای تحریم در برابر آمریکا وجود ندارد.

◀ بررسی آمار تجارت خارجی کشور از ابتدای سال جاری تا ۲۵ خرداد ماه نشان می دهد، برنج با ارزش ۶۶۳ میلیون دلار در صدر واردات کالاهای اساسی قرار دارد، ذرت به میزان ۵۲۳ میلیون دلار در رتبه دوم جای دارد و انواع دانه های روغنی (سویا) طی این مدت با ۳۴۶ میلیون دلار در رتبه سوم است.